

Obsah

Předmluva	3
Úvod	9
Co rozumíme termínem středověk?	9
Chronologické vymezení a charakteristické rysy epochy	10
I. Antický svět v době úpadku	12
Legenda Imperium Romanum	12
Latifundie a jejich vliv na hospodářské a sociální postavení	13
Hospodářské zvláštnosti Římské říše – Západ	15
Hospodářské zvláštnosti Římské říše – Východ	16
Změny ve státním aparátu a armádě	17
Kulturní přeměny	19
Římská říše a křesťanství	22
Příčiny úpadku antické civilizace	23
II. Stěhování národů a formování středověké Evropy	25
Barbaricum	25
Germáni, jejich zřízení a kultura	25
Germáni a Řím	27
Hunové a příchod Vizigótů do říše	28
Tažení Vizigótů. Překročení hranice na Rýně	29
Vandalové v Africe. Rozklad římské armády	31
Attila a Aetius	32
Konec Západořímské říše	33
Theodorich Veliký	35
III. Východořímské císařství: kontinuita a nové vývojové tendence	37
Byzanc – nový Řím	37
Hospodářská a společenská struktura císařství	38
Byzantská města. Konstantinopol	38
Náboženské konflikty – arianismus a nestoriánství	41
Náboženské konflikty: monofyzitismus a monoteletismus	42
Byzantská politika na Západě	44
Války se Slovy, Avary a Bulhary	46
Války s Persií	47
Obrana císařství před Araby	48
Sociální politika syrské dynastie	49
Obrazoborectví	51

IV. Regres a progres v ekonomice a kultuře států barbarské Evropy	54
Západoevropská vesnice v raném středověku	54
Úpadek zbožního hospodářství. Zaměření středověkého obchodu	56
Počátek směny na nových základech. Úloha a postavení Židů	58
Království Vizigotů v Hispánii	59
Langobardi	61
Anglosaská království v Británii	62
Kulturní úloha církve. Monastické hnutí	65
Irský monasticismus	67
Kultura raného středověku ve stínu klášterů	68
Posílení významu papežství	71
V. Vítězství Východu. Arabská expanze v Asii, Africe a Evropě. Nová střediska kultury	73
Persie za Sásánovců	73
Arábie před Mohamedem	75
Mohamed a jeho učení	76
Chalífát. Omarovy výboje	78
Umajjovský chalífát	80
Šiitská opozice. Abbásovci	82
Šiité a ismailité	84
Rozpad arabské říše	85
Hospodářský život arabských zemí	87
Arabská kultura	88
VI. Země Dálného východu do mongolských výbojů	91
Krise čínské říše ve 3. a 4. století	91
Čínský stát a kultura v době Tchang	92
Nový zlom: kultura doby Sung	95
Korea, Japonsko a Tibet pod vlivem Činy	98
Indie: politická a společenská atomizace	102
Šíření indické kultury – Indočina	104
VII. Franský stát a jeho úpadek	106
Územní expanze Franků	106
Společenské a politické zřízení Franků v merovejském období	107
Úpadek vlády Merovejců. Vlády majordomů	109
Nástup Karlovců na trůn. Vznik církevního státu	110
Války a územní zisky Karla Velikého	112
Karlovské císařství	114
Politické a společenské zřízení karlovského státu	116
Hospodářský život a karolínská kultura	117

Rozklad karlovenského státu	119
VIII. Počátky Slovanů, Avari a Maďaři	121
Slované ve starověku	121
První stěhování Slovanů	121
Avari	122
Ovládnutí Balkánského poloostrova Slovany	123
Společenské a politické zřízení Slovanů	124
Svržení avarského jha. Sámova říše	125
Bulhaři a jejich první stát	126
Ostatní jihoslovanské státy	128
Severozápadní Slované a Frankové	130
Vznik uherského státu	131
Počátky českého, polského a ruského státu	132
IX. Poslední stěhování. Vikingové	134
Skandinávie v raném středověku	134
Vikinské výpravy	135
Počátky skandinávských zemí	136
Nájezdy Normanů do Francie, Británie a Irska	137
Normandie a Danelag	138
Výpravy na západ a východ	139
Anglonormanský stát	141
X. Raný středověk v přehledu	143
Sídla a hospodářství	143
Náboženství	144
Dělení slovanských kmenů	145
Stěpní národy severní Eurasie	146
Idea světové říše	146
Stěhování národů	147
Říše Vandalů v Africe (429–534)	149
Tolosánská vizigótská říše (419–507)	149
Vizigótská říše ve Španělsku (507–711)	149
Říše Burgundů (443–534)	150
Ostrogótská říše v Itálii (493–553)	150
Langobardská říše v Itálii (568–774)	150
Stěhování Jutu, Anglu, Sasu a Dánu	151
Anglie (871–1066)	152
Stát a správa	152
Christianizace	153
Rané období	153
Varjažské období	154
Islám	154
Prorok	154
Volní chalifové (632–661)	155
Umajjovci (661–750)	155

Rané byzantské období	155
Vznik středobyzantské říše	156
Vzestup papežství	157
Rozbití mocenského postavení Říma	158
Chronologie panovníků	159
Východořímsí císařové	159
Papežové od ediktu Milánského	160
Králové franští	163
Králové Langobardu (králové Itálie)	164
Francouzští králové	166
Angličtí králové	166
Chalifové	167
Vizigótsí králové	168
Veliká knížata kyjevská	169
Panovníci němečtí	169
Králové uherští	170
Knížata a králové čeští	170
Literatura	171
Česky a slovensky psaná literatura	171
Literatura vydaná v zahraničí	171